

Ako sa zrodil jedinečný erb mesta Senica

17.7.2026 - | Mesto Senica

História našej Senice je hlboká a pestrá. Prvá písomná zmienka o starej osade pod názvom Stiniche (či Scynte) pochádza už z roku 1256, kedy patrila pod hlohovské hradné županstvo.

S rozvojom vlastnej administratívy na začiatku 15. storočia ruka v ruke prichádzala aj potreba vlastnej identity. Práve v tomto období sa zrodil najstarší známy symbol mesta – svätý Martin, patrón Senice, ktorého vyobrazenie sa zachovalo na historických mestských pečatiach a stalo sa priamym základom pre náš dnešný erb.

Unikátne vyobrazenie, aké inde nenájdete

Hoci svätého Martina ako patróna nájdeme v symbolike viacerých miest, jeho stvárnenie v našej Senici je z ikonografického hľadiska úplne výnimočné a v slovenskej heraldike nemá obdobu:

- Zobrazenie „en face“: Svätec je vyrytý priamo čelom k nám (tvárou v tvár) a hľadá priamo na pozorovateľa.
- Bez koňa a žobráka: Na rozdiel od tradičných vyobrazení, kde sv. Martin sedí na koni a delí sa o plášť so žobrákom, v Senici ho nájdeme zobrazeného inak.
- Postava od kolien nahor: Rytier nie je zobrazený v celej výške postavy, ale len od kolien nahor.
- Vodorovný meč: Vo výške pása drží oboma rukami vodorovne meč, ktorým si prerezáva plášť.

Práve táto jedinečná kompozícia – kedy postava hľadá priamo na nás „en face“ a drží meč oboma rukami vo výške pása – robí náš historický symbol takým výnimočným. Významný slovenský heraldik prof. Jozef Novák k tomu uviedol, že s takýmto zobrazením sv. Martina sa mimo Senice nikde inde nestretol.

Cesta k modernému erbu: Prečo nie „Martin“?

Keď sa v 80. rokoch 20. storočia pripravovala moderná podoba mestských erbov na Slovensku, Senica stála pred dôležitou úlohou. Heraldická komisia Ministerstva vnútra SSR vtedy musela vyriešiť zásadný problém: ako vytvoriť erb mesta tak, aby sa neplietol s mestom Martin?

Dovtedy používaný mestský znak bol totiž príliš podobný hovoriacemu erbu mesta Martin, čo bolo z heraldického hľadiska nežiaduce. Odborníci preto odporučili vrátiť sa k našej najstaršej predlohe zo začiatku 15. storočia, ktorá sa zachovala na historických pečatiach. Tento krok mal obrovské výhody:

- Vyjadroval starobylosť Senice siahajúcu až do stredoveku.
- Jasne odlíšil náš erb od mesta Martin.
- Vďaka štylizácii nepôsobil ako náboženský motív svätca, ale mal skôr civilný charakter rytiera.
- V slovenskej heraldickej tvorbe predstavoval vďaka svojej jedinečnej kompozícii úplne unikátne dielo s vysokou hodnotou.

Definitívne schválenie v roku 1987

V záujme vytvorenia dôstojného a graficky čistého symbolu mesta komisia odporučila Senici spolupracovať s renomovaným heraldickým výtvarníkom Ladislavom Čisárikom ml. Ten na základe historických podkladov vypracoval návrh, ktorý úspešne prešiel celým schvaľovacím procesom:

- 2. apríla 1987: Heraldická komisia MV SSR posúdila a odporučila návrh na schválenie.
- 14. mája 1987: Výtvarná komisia SFVU schválila definitívny grafický návrh.
- 23. júna 1987: Plenárne zasadnutie Mestského národného výboru v Senici schválilo erb pod číslom uznesenia 58/87.

Ako znie oficiálny popis nášho erbu?

V modrom štíte zo spodného okraja vyrastá strieborná postava rytiera so zlatými vlasmi (Martin), ktorý drží pred sebou vodorovne zlatý meč a roztína ním svoj červený plášť.

Náš erb tak v sebe spája stáročnú históriu, hrdosť na vlastnú samosprávu a umeleckú jedinečnosť, ktorá Senicu jasne a hrdo odlišuje od akéhokolvek iného mesta.

<https://senica.sk/clanok/ako-sa-zrodil-jedinecny-erb-mesta-senica>